

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 19 marca 2021 r.

BADK.DPK.133.201.2020

P10-123/20	Data wpływu petycji 3 grudnia 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 19 marca 2021 r.

**KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO,
USTAWA O POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM
W ADMINISTRACJI**

TEMAT

UNIFIKACJA EGZEKUCJI SĄDOWEJ I ADMINISTRACYJNEJ

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą zmierzającą do unifikacji egzekucji sądowej i administracyjnej, poprzez uchwalenie jednej ustawy regulującej kompleksowo ograniczenia i wyłączenia od egzekucji.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji podnosi, że w obecnym stanie prawnym ograniczenia i wyłączenia spod egzekucji sądowej i administracyjnej uregulowane są w kilku aktach prawnych, w tym przede wszystkim w ustawie – Kodeks postępowania cywilnego, ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz innych aktach prawnych rangi ustawowej i podustawowej. Postulowane rozwiązania – uchwalenie jednego aktu prawnego, regulującego kompleksowo ograniczenia i wyłączenia od egzekucji – znacznie ułatwi adresatom norm ich stosowanie, przyczyni się do likwidacji różnic między sytuacją prawną wierzycieli „publicznych” i wierzycieli „prywatnych” oraz zlikwiduje uprzywilejowanie należności publicznoprawnych. W uzasadnieniu petycji autor wskazał, że podjęcie prac nad postulowanymi rozwiązaniami mogą stanowić asumpt do przeglądu obecnych uregulowań w przedmiocie postępowania egzekucyjnego, mających na celu zwiększenie skuteczności egzekucji sądowej i administracyjnej, przy zachowaniu rozwiązań wyrażających zasadę humanitaryzmu egzekucji. W petycji autor wskazał również postulaty *de lege ferenda* odnoszące się do ustalenia waloryzacji kwot wolnych od potrąceń.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.), dalej k.p.c., w Dziale V **art. 829–839** reguluje ograniczenia w egzekucji w postępowaniu cywilnym.

Przepis **art. 829** k.p.c. stanowi, że egzekucji nie podlegają:

1) przedmioty urządzenia domowego niezbędne dla dłużnika i jego domowników, chyba że są to przedmioty, których wartość znacznie przekracza przeciętną wartość nowych przedmiotów danego rodzaju;

1¹) pościel, bielizna i ubranie codzienne, w liczbie niezbędnej dla dłużnika i jego domowników, a także ubranie niezbędne do pełnienia służby lub wykonywania zawodu;

2) zapasy żywności i opału niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny na okres jednego miesiąca;

3) jedna krowa lub dwie kozy albo trzy owce potrzebne do wyżywienia dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny wraz z zapasem paszy i ściółki do najbliższych zbiorów;

4) narzędzia i inne przedmioty niezbędne do osobistej pracy zarobkowej dłużnika oraz surowce niezbędne dla niego do produkcji na okres jednego tygodnia, z wyłączeniem jednak pojazdów mechanicznych;

5) u dłużnika pobierającego periodyczną stałą płacę – pieniądze w kwocie, która odpowiada niepodlegającej egzekucji części płacy za czas do najbliższego terminu wypłaty, a u dłużnika nieotrzymującego stałej płacy lub u dłużnika, będącego osobą fizyczną wykonującą działalność gospodarczą – pieniądze niezbędne dla niego i jego rodziny na utrzymanie przez dwa tygodnie;

6) przedmioty niezbędne do nauki, papiery osobiste, odznaczenia i przedmioty służące do wykonywania praktyk religijnych oraz przedmioty codziennego użytku, które mogą być sprzedane tylko znacznie poniżej ich wartości, a dla dłużnika mają znaczną wartość użytkową;

7) produkty lecznicze w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo farmaceutyczne niezbędne do funkcjonowania podmiotu leczniczego;

8) przedmioty niezbędne ze względu na niepełnosprawność dłużnika lub członków jego rodziny.

Na mocy **art. 830** k.p.c. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi rozporządzeniem, jakie przedmioty należące do rolnika prowadzącego gospodarstwo nie podlegają egzekucji.

Należności wypłacone w związku ze śmiercią tytułem zapomogi lub jednorazowego zaopatrzenia pod jakąkolwiek nazwą albo z tytułu ubezpieczenia na pokrycie kosztów pogrzebu podlegają egzekucji tylko na zaspokojenie tych kosztów (**art. 832** k.p.c.).

Na podstawie **art. 833** § 1 k.p.c. wynagrodzenie ze stosunku pracy podlega egzekucji w zakresie określonym w przepisach Kodeksu pracy.

Zgodnie z **art. 838** k.p.c., gdy w wypadku zbiegu egzekucji sądowej i egzekucji administracyjnej organ egzekucyjny sądowy prowadzi obie egzekucje, przepisy kodeksu w przedmiocie ograniczenia egzekucji stosuje się również do należności podlegających egzekucji administracyjnej, chyba że określone w przepisach ustawy o egzekucji administracyjnej ograniczenia egzekucyjne są mniejsze.

Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 ze zm.), w przepisach **art. 8–10** zawiera wyliczenie rzeczy niepodlegających egzekucji (niezbędne dla zobowiązanego i członków jego rodziny), wespół z **art. 12–13** stanowią wyrażenie zasady poszanowania minimum egzystencji zobowiązanego (zasady poszanowania godności zobowiązanego), która oznacza, że zobowiązany nie może na skutek egzekucji zostać pozbawiony środków do życia.

W ustawie wskazano kwoty pieniężne oraz wyliczono przedmioty niepodlegające egzekucji, gwarantując w ten sposób możliwość utrzymania się przez zobowiązanego bez konieczności korzystania ze środków pomocy społecznej. Ponadto, wyłączono spod egzekucji pewne rodzaje przedmiotów, które są niezbędne do prowadzenia godnego życia przez zobowiązanego i jego najbliższych.

Ustawa wprowadza szczególne regulacje dotyczące egzekucji wynagrodzenia ze stosunku pracy (**art. 9** ustawy), które podlega egzekucji w zakresie określonym w przepisach Kodeksu pracy (art. 87 k.p.), a także świadczeń pieniężnych przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym podlegające egzekucji w zakresie określonym w tych przepisach (**art. 10** ustawy).

Zgodnie z **art. 13 § 1** ustawy, organ egzekucyjny, na wniosek zobowiązanego i ze względu na jego ważny interes, może zwolnić, na czas oznaczony lub nieoznaczony, z egzekucji w całości lub części określone składniki majątkowe zobowiązanego.

W myśl **art. 14 § 1** ustawy, przeciwko osobom, które korzystają z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych i w zakresie przewidzianym przez ustawy, umowy lub powszechnie ustalone zwyczaje międzynarodowe nie podlegają orzecznictwu organów polskich, nie może być prowadzona egzekucja administracyjna, chyba że chodzi o sprawę, w której osoby te podlegają orzecznictwu polskich organów administracyjnych.

INFORMACJE DODATKOWE:

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji na posiedzeniach w dniach 14 lipca i 24 września 2020 r. rozpatrywała postulaty **petycji (P9-43/19)** dotyczące zmiany ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w zakresie wyłączeń od egzekucji przedmiotów należących do rolnika.

Na 53. posiedzeniu Komisji (24 września 2020 r.) przyjęty został projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, a w dniu 1 października 2020 r. wnieśli projekt do łaski marszałkowskiej. Celem projektowanej ustawy jest określenie zwierząt oraz przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie

podlegają egzekucji i które do tej pory były normowane przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji (Dz. U. poz. 1385). Jednocześnie projekt przewiduje uchylenie art. 830 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (druk senacki 222).

Projekt został 5 października 2020 r. skierowany do Komisji Ustawodawczej, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, które kontynuują prace nad projektem.

Do Sejmu złożono tożsamą petycję (BKSP-144-IX-266/20), którą 23 grudnia 2020 r. skierowano do rozpatrzenia do Komisji do Spraw Petycji. Komisja nie rozpatrzyła jeszcze postulatów petycji.

OPRACOWAŁA

Monika Ruszczyk

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz